

YKS

EDEBİYAT

SORU MODÜLÜ

- › Coşku ve Heyecanı Dile Getiren Metinler (Şiir Bilgisi)
- › Tarihsel Süreç İçerisinde Şiir

1. Aynı ölçüde ve anlamca birbirine bağlı iki dizeden oluşan nazım birimine ---- denir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) beyit B) mısra C) kıt'a
D) asonans E) tazmin

2. Aşağıdakilerden hangisi şiirin ahenkli bir söyleyiş kazanmasında bir etkiye sahip değildir?

- A) Aliterasyon B) Ölçü C) Uyak
D) Redif E) Tema

3. Aşağıdaki dizelerin hangisi 6+5 duraklı söyleyişe örnek gösterilemez?

- A) Yüksek uçan gönül yorulur bir gün
Mizan terazisi kurulur bir gün
B) Ne feryad edersin divâne bülbül
Senin bu feryadın gülşene kalsın
C) Cevr ile sinemi deldirmiş idim
Hasretle bağrımı doldurmuş idim
D) Kadir Mevlâ'm derdime derman eyle
Ah ne'yleyim gönülcüğüm aldırdım
E) Ala gözlerini sevdiğim dilber
Kokuya benzettim güller içinde

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde redif yoktur?

- A) İlim bilenlerden oku dersini
Boşuna harcama has nefesini
B) Karaçalı gül olamaz demiştim
Üç beş katre sel olamaz demiştim
C) Kucağımı açtım kapım çalana
Bel bağladım her yüzüme gülene
D) Ayrılık mızrağı değdi sineme
Zeminde semada bulamam çare
E) Senin aşkın kara taşı eritir
Suya düşse denizleri kurutur

5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde yarım uyak kullanılmamıştır?

- A) Sekiz ay kışımız dört ay yazımız
Kasım demeden buz tutuyor özümüz
B) Tövbekâr ol gönül tarikten çıkma
İylik eyle sakın bir gönül yıkma
C) Gâh bahrına daldım durmaz yüzerim
Mecnun oldum Leyla ile gezerim
D) Akıtma gözün yaşını
Koyverme yazın peşini
E) Kime arz edeyim müşkül hâlimi
İnsaf edin kendir kesti kolumu

6. Aruz ölçüsüyle ilgili,

- I. Hecelerin ünlü ya da ünsüz harfle bitmesine bağlı olan kapalı hece-açık hece sistemi üzerine kuruludur.
II. Gazel, mesnevi, kaside gibi nazım şekillerinde kullanılmıştır.
III. Hecelerin birbiriyle uyumsuzluğundan ortaya çıkan kusurların giderilmesi imale, zihaf, med, vasl gibi uygulamalarla gerçekleştirilmiştir.
IV. Hece ölçüsündeki durak anlayışı "takti" kavramıyla karşılanır.
V. Türk edebiyatında İslamiyet öncesindeki sözlü ürünlerden bu yana kullanılmaktadır.

bilgilerinden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Şiir ve nesirde ahenk oluşturmak için söz başlarında ve ortalarında aynı ünsüzün veya aynı hecelerin tekrarlanmasına ---- denir.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) asonans B) aliterasyon
C) tonlama D) tapşırma
E) imale

8. Aşk defterine yazıldık

Pîr divanına dizildik

Bu dizelerdeki uyak çeşidi aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Karac'oğlan devranım var demim var
Yâr yitirdim düşüncem var gamım var
- B) Ayrılık gazelin döktü gülümüz
Onun için bozgun öter telimiz
- C) Gülşenden mi teşrif böyle gülerek
Ruhlerin mi verdi yoksa güle renk
- D) Bugün hesap ettim dünyayı boştur
Dünya mermer kale insanlar kuştur
- E) Bulut oldum sele döktüm derdimi
Ozan oldum tele döktüm derdimi

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde redif yoktur?

- A) Hicran dağı geçit vermiyor bir an
Yine başa bindi bir tipi boran
- B) Merak etme şu dünyanın malına
Zenginler bakmıyor züğürt hâline
- C) Bu dünyada deremezsin gülüm
Sümbüller kuşattı sağ ve solumu
- D) Ben de meftun oldum kaşı alaya
Hâlimiz ayandır Gani Mevla'ya
- E) Var geçtim zevkle sefadan
Gönül ayrılmaz Leyla'dan

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde uyak yoktur?

- A) Mor menekşe yamaçları
Gür gür akar ırmakları
- B) Tozu yoktur çayır çimen
Taş oluklu çift değirmen
- C) Sevdalıyım kuş misali öterim
Ben o yârin hasretinden tüterim
- D) Kulak ve sevda sesine
Kon erenlerin tasına
- E) Hayal dünyasında yaşarmış çocuk
Onu da aldatmış bir mavi boncuk

11. Kopar ayrılık bağıını

Sevda yaşasın çağını

Kavuşmanın bayrağını

Daldan dala asarak gel

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) "aaab" şeklinde uyak düzeni
- B) İkileme
- C) Ek hâlinde redif
- D) Tam kafiye
- E) Cinas

12. I. Bu dünyadan ayrılınca cismimiz
Zaman geçer unutulur ismimiz
(Tam uyak)

II. Gül üstüne rahmet yağar sabreyle
Gün doğmadan neler doğar sabreyle
(Zengin uyak)

III. Mecnun da Leyla'ya bu kadar yanmaz
Bu ateş içimde bir zaman sönmez
(Yarım uyak)

Numaralanmış dizelerin hangilerinde görülen kafiye türü ayraç () içinde yanlış verilmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

13. Abdal Pir Sultan'ım gönlüm hastadır
Kimseye diyemem gönlüm yastadır
Bilmem deli oldu bilmem ustadır
Şöyle bir sevdaya saldı dert beni

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
- B) Zengin uyak vardır.
- C) Redif, ek hâlinde.
- D) Lirik söyleyiş görülmektedir.
- E) Sarma uyak düzeni kullanılmıştır.

1. Bir taş attım karlı dağlar ardına
Yuvarlandı düştü yârin yurduna

Bu dizelerde görülen uyak çeşidi aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Ağaçlar pürçünü açtı
Kuşlar kılavuzun seçti
- B) Deli gönül düştük bir cenge
Günden güne girer her türlü renge
- C) Ben seni görenden beri
Sinem oldu gam defteri
- D) Atımın kuyruğu cura saz gibi
Alarmış yanağı bahar yaz gibi
- E) Bir arının gülden dermiş balı var
Bir goncanın has kokuşlu gülü var

2. Güzeller güzeli şahların şahı
Hikmetin kudretin sır güzelindir
Sen Kadir Allah'sın affet günahı
Yok iken yarattın var güzelindir

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
- B) Çapraz uyak düzeni vardır.
- C) Birinci ve üçüncü dizeler arasında yarım uyak vardır.
- D) Sözcük hâlinde redife yer verilmiştir.
- E) 6+5 duraklıdır.

3. • Kalktı göç eyledi gönül kervanı
Dahi görüşmemiz güç oldu gitti
Düzüp yer etmiştik bağı bostanı
Bütün emeğimiz hiç oldu gitti
- Yoktur ben gibi gülmedik
Derdine deva bulmadık
Gövel ördeği gelmedik
Göller gamlı ben gamlıyım

Bu dördlüklerin her ikisi için de

- I. Çapraz uyak düzeniyle yazılmıştır.
- II. Hece ölçüsü kalıbı 11'lidir.
- III. Mahlas yoktur.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
- D) II ve III E) I, II ve III

4. Nazlı yâre selam saldım almamış
Almazsa gam değil almayıversin
Sevdiği Kemter'den vazgeçti ise
Bergüzâr verdiğim almayı versin

Bu dördlüğünün ikinci dizesinde geçen "almayıversin" sözcüğü "almak" eyleminin olumsuzuyla tezlik eyleminden oluşmuş bir sözcükken dördüncü dizede geçen "almayı versin" "elmayı versin" anlamındadır.

Buna göre dördlükte kullanılan uyak çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tunç uyak B) Tam uyak
- C) Zengin uyak D) Yarım uyak
- E) Cinaslı uyak

5. Boş günler geçip durmasın
Aşkımız burda bitmesin
El âlem bize gülmesin
Bir haber sal yârim yârim

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Uyak yoktur.
- B) Ek hâlinde redife yer verilmiştir.
- C) 4+4 duraklıdır.
- D) Ayrılık teması etrafında oluşturulmuştur.
- E) Koşma tipi uyak örgüsü vardır.

6. Seyranî'nin gözü gamla yaş imiş
Benim derdim her dertlere baş imiş
Ben bağrımı toprak sandım taş imiş
Meğer taşa tohum ekilmez imiş

Bu dizelerde

- I. mânî tipi uyak,
- II. tapşırma,
- III. redif

kavramlarından hangilerine örnek yoktur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve III E) II ve III

7. Bir harika diyar imiş
Her mevsime uyar imiş
Dane dane sayar imiş
Sordum bu il neresidir

Bu dörtlüğün ilk üç dizesi arasındaki kafiye çeşidi aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Kim okurdu kim yazardı
Bu düğümü kim çözerdi
Koyun ile kurt gezerdi
Fikir başka başk' olmasa
- B) Karşımda gözün süzerdi
Zülfün gerdana düzerdi
Evvel beraber gezerdi
Şimdi hiç yüzüme bakmaz
- C) Sevdanın rüzgârı tersine eser
Sinemi bürüdü gam ile keder
Bu aşkın kalesi polattan hisar
El atıp da beni sökemez oldum
- D) Çiçeklerde başka bir âlem vardır
Sevgi ile saygı hem elem vardır
Doğada rengârenk her kalem vardır
Rengi güzel olan narçiçeğidir
- E) Aslımız bir kara toprak bilesin
Aynı kökten yarattı Hak bilesin
Yaprak daldan olmaz uzak bilesin
Dal ayrı mı birbirinden iy'ce bak

8. Aşağıdaki dizelerin hangisi uyak çeşidi bakımından "Bir çıkmaza girdi bugün yolumuz / Geçit vermez sağımızla solumuz" dizeleriyle aynıdır?

- A) Firkatle ağlayıp şevkle gülünce
Gözümden dökülen yaşı silince
- B) Düşüp gam-ı hicre berbad olanda
Bülbül gibi işim feryad olanda
- C) İşte kılıç işte meydan gelene
Gelmeyen almasun beni diline
- D) Gevheri der acep geçer mi dilek
Nâzirin görmemiş cihanda felek
- E) Seni seven var mı benden ziyade
Âşıkım ağılatma bundan ziyade

9. Şu dağlar olmasaydı
Çiçeği solmasaydı
Ölüm Allah'ın emri
Ayrılık olmasaydı

Bu dizelerin uyak dizilişi aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Çapraz B) Mâni tipi C) Sarmal
D) Düz E) Koşma tipi

10. "Muradım nasihat bunda söylemek / Sev seni seveni zay'etme emek" dizelerinde ikinci dizenin sonundaki "emek" sözcüğünün birinci dize sonundaki "söylemek" sözcüğü içinde aynen yer alması "tunç" uyak olarak ifade edilmektedir.

Bu durum aşağıdaki dizelerin hangisinde örneklendirilmiştir?

- A) Sesler erişilmez ufuklar gibi
İmkânsız sularda tutuşan gemi
- B) Serpilmeye başladı bir yağmur ince ince
Son yokuş noktasından düzlüğe çevrilince
- C) Canlı bir yüz bana yaklaştı mehabette dolu
Nerden bu geliş? Hangi yolun yolcusu bu?
- D) Mart ayında sarıçiğdem açılır
Nisan gelir çayır çimen seçilir
- E) Bu aşkın atına vurulmaz eyer
Binenin mutlaka kaddini eğer

11. Geç vakit vardık aşına dereye
Akşamın göğsü erguvan demeti
Güzel bir kız, elinde kır sepeti
Dalmış, öksüz bakışla, makbereye

Bu dizelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Sarmal uyak düzeniyle yazılmıştır.
- B) Günümüz Türkçesine yakın bir dili vardır.
- C) Yarım uyağa örnek gösterilebilir.
- D) 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- E) Betimleyici unsurlar vardır.

1. Şiir

- I. hayallerin imge ve mecaz yüklü bir dille aktarılması,
- II. uyak ve redife yer verilebilmesi,
- III. aruz ya da hece ölçüsüyle yazılabilmesi

özelliklerinin hangileri yönüyle manzumeden farklıdır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Her şiirde şair belki de düşünmeden bir söyleyici yaratmaktadır. Bu söyleyici şairden farklı olarak yalnızca o şiir için var olduğu düşünülen kişidir. Görevi ve varlığı o şiir metnini söylemekten ibarettir.

Bu parçaya göre “söyleyici” kavramıyla ilgili,

- I. Şiirdeki duyguları aktarır.
- II. Şairin kendisinden farklı bir kişi olarak düşünülür.
- III. Şairin duygularıyla çatışma içindedir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde “çaresizlik” duygusu belirgindir?

- A) Gözlerin değişip kaplasın karanlığı
Bütün ufukları sarsın gözlerin
Gene de hep bende kalsın gözlerin
- B) Yeni bir şarkının bestecisiyim
Her nağme, toprağa düşen bir umut
Bazen bahçelerde bülbül sesiyim
- C) Misk ü amber kokuyor çölün kalbinde zaman
Sim ü zerle süslüyor kumları senin için
- D) Gittin; çılgılıklarını dinledim denizlerin
Kaybolan martıları bul bile diyemedim
Sana son baharım da kal bile diyemedim
- E) Dağıt kalbini saran hasret bulutlarını
Parlasın gözlerinde sonsuzluk usaresi

4. Nazım, belli ölçüye ve uyak düzenine bağlı anlatım yoludur. Arapça nazım sözcüğü “dizme, nizam koyma, düzene koyma” anlamındadır. Eskiden nazım yazarlarına “nâzım”, nazım biçimindeki yazılara “manzum”, nazım parçalarına da “manzume” denirdi.

Bu parçada yer alan aşağıdaki sözcüklerden hangisi bir şiir terimi değildir?

- A) Nazım B) Nâzım C) Nizam
D) Manzum E) Manzume

5. Ayırma gözlerini gözlerimden bu akşam
Böyle saatlerce bak, böyle asırlarca bak
Gözlerine yavaşça, yavaşça doldu akşam
Göklerin ateşini gönlüme boşaltarak

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Lirik bir söyleyişi vardır.
B) İkinci ve dördüncü dizeler arasında tam uyak vardır.
C) Ölçülüdür.
D) İmgelerden yararlanılmıştır.
E) Manzum bir hikâye özelliği göstermektedir.

6. Kurban edip vücudumu ben rah-ı millete
Terk eyledim hayatımı fikr-i hamiyete
Cismim adem de olsa hûnum boğar seni
Veremem mecal ben sana halka hıyanete

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) aaba uyak düzenindedir.
B) Dörtlük nazım birimiyle yazılmıştır.
C) “Millet, fikir, halk” gibi sözcükler, toplumcu bir bakışı yansıtmaktadır.
D) Hem günümüz Türkçesi hem Osmanlı Türkçesi dil bilgisi özellikleri görülmektedir.
E) Umutsuz bir havayla yazılmıştır.

7. çiçekler damlıyor gecenin parmaklarından
dudaklarımda eski bir mektep türküsü
karanlıkta sana doğru uzanmış ellerim
gözlerim gözlerini arıyor durmadan
nerdesin

Attila İlhan'ın bu dizeleriyle ilgili aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi doğrudur?

- A) Toplumsal bir problem, eleştirel tavırla ifade edilmiştir.
B) Duygu yönünün kuvvetli olması bakımından lirik şiir türüne örnektir.
C) Geçmiş günlere duyulan özlem, temayı oluşturmuştur.
D) Bir düşüncüyü savunmak üzere yazılması bakımından manzumdur.
E) Kahramanca bir söyleyiş özelliği öne çıkmaktadır.

8. A dostlar bir haber geldi sıladan
Eğer essah ise büktü belimi
Dediler ki sevdiğini el almış
Kadir Mevlâ'm nasip eyle ölüm

Bu dizelerle ilgili,

- I. Üzücü bir durumdan söz edilmiştir.
II. Bir temenni içermektedir.
III. Sevgiliye öfke vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

9. Şimdi nerde aldatmasız yaşantı
Nerde o gümüşten köprüler
Nerde umut, nerde sevgi, nerde yiğitlik
Birer gömüt oldu bütün türküler

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Yaşanılan döneme dair bir memnuniyetsizlik
B) Geçmişteki dostlara yönelik sitem
C) İç dünyadaki karmaşadan kurtulma isteği
D) Yeni yaşam tarzına övgü
E) Toplumsal gelişmelerle ilgili umut

10. Evim gibi bildiğim kerpiçten evlerin
Ne içinde ışığı ne önünde suyu var
Varları yokları kara gözlü çocuklar
Birkaç davar, birkaç kilim, birkaç yataktır

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tekke şiiri geleneğinin ürünüdür.
B) Yoksulluktan söz edilmektedir.
C) Söyleyicinin öğüt veren bir tavırı vardır.
D) Kahramanlık duygusu öne çıkmaktadır.
E) Kısırca teması üzerine kurulmuştur.

11. Aşağıdaki dizelerden hangisinde sevgiliye övgü vardır?

- A) Kabul etmez isen bir yâr buluruz
Mecnûn Leyla'sını bulagelmıştır
B) Gün doğmadan şavkın düşmüş pınara
Gün üstüne bir gün daha doğar mı
C) Hasretinle her dem aşk ummanına
Dalayım sevdiğim elemin nedir
D) Eyleme efendim gel bu cefayı
Herkes ettiğini bulagelmıştır
E) Sen nasıl tabipsin yoktur ilacın
Yürekte yaramı sarabilmezsin

12. Su başında durmuşuz
çınar, ben, kedi, güneş, bir de ömrümüz.
Su serin,
çınar ulu,
ben şiir yazıyorum,
kedi uyukluyor,
güneş sıcak,
çok şükür yaşıyoruz.
Suyun şavkı vuruyor bize
çınara, bana, kediye, güneşe, bir de ömrümüze.

Bu dizelerdeki söyleyiciyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Kırgın bir ruh hâli vardır.
B) Hatalarından pişman olduğunu ifade etmektedir.
C) Bir sosyal problemin çözümü için çare arayışındadır.
D) İçinde bulunduğu durumdan hoşnutluğunu dile getirmektedir.
E) Uğradığı haksızlıktan ötürü öfkeli.

1. Aşağıdaki beyitlerden hangisinde sitem söz konusudur?

- A) Sen şem' gibi gayr ile meclisde gülersin
Ben akıduram yaş ile kan yandum elünden
- B) Cemâl-i hüsnüne mağrûr olursın
Kemâl-i hüsnünün noksânı yok mı
- C) Ehl-i temkînem meni benzetme ey gül bülbüle
Derde yoh sabrı anun her lahza min feryâdı var
- D) Yoluna cânım revân itsem gerek cânâ didüm
Yüzüme bin hışm ile bakdı didi cânun mı var
- E) Cevre kıla tahammül iden yârı ârzû
Sabr ide hâra her kim ana gül-sitân gerek

2. Bir kusurum yoğ iken bigânelik tarzın tutar
Bilmezem niçin o mahbûb-ı cihan bilmezlenir

Bu beyitte şairin yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevresinde kötü biri olarak tanınması
- B) Sevgilinin onu görmezden gelmesi
- C) Kusurlarının açığa vurulması
- D) Tanımadığı insanlarca eleştirilmesi
- E) Sevdiklerinden ayrı kalması

3. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde "gerçekleşecek olanı olduğu gibi kabul etme" anlamı vardır?

- A) Erişip bahara bülbül yenilendi sohbet-i gül
Yine nevbet-i tahammül dil-i bî-karâre düştü
- B) Düştük kati çokdan heves-i devlete ammâ
Ol dâ'îye-i dağdağa-fermâdan usandık
- C) Bir nihanice tebessüm de mi sığmaz cana
Söyle billah dehenin ta o kadar teng midir
- D) Fermân-ı 'aşka cân ile var inkiyâdumuz
Hükm-i kazâya zerre kadar yok 'inâdumuz
- E) Düşüp ümide neler çektiğimi ben bilirim
Bela-yı keşmekeş-i intizârı benden sor

4. I.

Bu aşkın mihnet ile
Geçti ömrü zahmet ile
Hey insafsız hasret ile
Söyle mahrum kalayım mı

II.

Ey lâl'-i lebi kandum cevrun odına yandum
Lûtf eylesin sandum cânım seven ölsün mi

Hep cevri ü cefâ senden bu kamu belâ senden
Derdüme devâ senden cânım seven ölsün mi

Bu dizeler aşağıdakilerin hangisi bakımından benzerdir?

- A) Uyak düzeni
- B) Gelenek
- C) Tema
- D) Vezin
- E) Nazım birimi

5. Aşağıdaki dörtlüklerden hangisinde şair dürüstlüğü azalmasından yakınmaktadır?

- A) Başım ayık değil kederden yastan
Ah ettikçe duman çıkıyor festen
Harâbe yüz tuttu bezm-i gülîstan
Yayla belli değil yurt belli değil
- B) Yalan katma sohbetine sözüne
Leke sürme benliğine özüne
Dostun düşman olur bakmaz yüzüne
Mertlik meydanından dönüp kaçarsan
- C) Gönülden gönüle yol gider derler
Onu sürmeye bir hoşça can gerek
Doğru söyle yiğit işin doğrusun
Hilebaz olamaz yiğit bön gerek
- D) Yalancı şahitlik aldı yürüdü
İman çıktı kalbi duman bürüdü
Bazı doğru söyler kimse var idi
Şimdi doğru söze kızılır oldu
- E) Mağrurlar orada olurlar yalan
Kibr imiş yorulup yollarda kalan
Eğer yolcu isen köprüyü dolan
Göz göre çamura batmalı değil

6. Aşağıdaki beyitlerden hangisi sosyal bir tema çerçevesinde yazılmıştır?

- A) Ömrüm içinde senden ger bir vefâ göreydim
Râzı idim gâminla ömrüm tebâh olaydı
- B) Günümü kara iden zülf-i siyehkârundur
Beni odlara yakan âteş-i ruhsârundur
- C) Sâbâ mıdır tokınan zülfine yâhud şâne
Nedendür ey dil-i şeydâ bu ıztırâb sana
- D) Eline zer alup varsan efendî gel buyur dirler
Eger dest-i tehî varsan efendî uyur derler
- E) Kim dir ki sana her gama âmâde ol gönül
Nâziyla niçe gussadân âzâde ol gönül

7. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde dünyanın sıkıntılarıyla dolu bir yer olduğu vurgulanmıştır?

- A) Cehl ile kendi lisânundan değilken bâhaber
Digerün tahsîle kalkışman tuhaftır zûr ile
- B) Hûbân-ı bî-vefâya gönül verme merd isen
Tatlu dile güler yüze ammâ fütâde ol
- C) Fırsat düşerse hâlünü 'arz itmege gönül
Tafsîlden sakın sözünü ihtisâra çek
- D) Doldurup sun sâkiyâ câmı çü gül devrânıdır
'İş u işret idelüm bir dem ki dünyâ fânîdür
- E) Anladım zerre kadar râhat u ragbet yok
Bu fenâ 'âlem-i kâşânede mihmân olana

8. Aşağıdaki beyitlerden hangisinde bir nasihat verme tavrından söz edilemez?

- A) Dilde cân gibi nihân eyle hayâl-i yâri
Vuslat istersen eger yâr ile tenhâda olur
- B) Her şûhî görüp olma talebkâr-ı visâli
Merdân-ı mahabbet heves-âlûd gerekmez
- C) Aşk içre ne dervîş ü ne hûd şâhe niyâz et
Her kâr ki duşvâr ola Allâh'a niyâz et
- D) Ne sîm ü eşk kalur dilberâ ne nakd-i visâl
Ne bana ne sana bâkî kalur bu dünyâdur
- E) Severim dedim ise ger seni ayb eyleme kim
Aklım ey mâh-likâ gâh gelir gâh gider

9. Yeme kul hakkını ateştir nardır
Ayırma milleti hepisi birdir
Kötünün yanında iyi de vardır
Enine boyuna ölçüp biçersen

Yalan katma sohbetine sözüne
Leke sürme benliğine özüne
Dostun düşman olur bakmaz yüzüne
Mertlik meydanından dönüp kaçarsan

Bu dizelerde tavsiye edilen davranışlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Cesaretli bir duruş sergilemek
- B) Doğruyu söylemek
- C) Başkasının hakkını teslim etmek
- D) Ayrımcılıktan uzak durmak
- E) Kötülere mesafeli davranmak

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde şairin hayatı ümitli bir bakış açısıyla algıladığı açıktır?

- A) Garip İstanbul'umun türküsü
Türkülerin en hüznülüsü
Yeni doğmuşlar, emekleyenler
Akşam ekmek bekleyenler
Kulübesinde, izbesinde
- B) Seni, bağırabilsem seni
Dipsiz kuyulara
Akan yıldıza
Bir kibrit çöpüne varana
Okyanusun en ıssız dalgasına
Düşmüş bir kibrit çöpüne
- C) Çocuklar tutamıyorlar ellerinde oyuncakları
Çocuklar, koşamaz olmuş bacakları
Bakıyorlar her akşam elimize
Bir şey sormak ister gibi hepimize
- D) Bir gün ışığa döner yaprak
Üzümler kızarır kütükte
Elbette diner bu sağanak
Kaybolur içimdeki ukde
- E) Çünkü saatler dardır, her şeyi almaz
Güneşte çözülür ve kayarlar bir yana
Mısırlar güçlükle büyürken yağmursuzluk
Kaygılandırır dilsiz bahçıvanı

1. daha dokunmadan kurudu irem
 çöllere bir türlü yağamıyorum
 yeni bir koşunun başlangıcında
 biraz deprem sonrası
 biraz şehir hülyası
 bir kalp yangınından geriye kalan
 siyah gözlerine beni de götür
 artık bu yerlere sığamıyorum

Bu dizeler

- I. manzume,
 II. lirizm,
 III. satirik şiir

kavramlarından hangilerine örnek gösterilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve III E) II ve III

2. Ataların sözü boşa değildir
 İkiyüzlü insan fayda getirmez
 Hastanın derdini hekim sağaltır
 Tehlikeli درمان fayda getirmez

Bu dizeler aşağıdaki şiir türlerinden hangisinin özelliklerini göstermektedir?

- A) Lirik şiir B) Satirik şiir
 C) Didaktik şiir D) Pastoral şiir
 E) Epik şiir

3. Zenginın sözüne "Belî!" diyorlar
 Fukara söylese deli diyorlar
 Zamane şeyhine veli diyorlar
 Gittikçe çoğalırlar delimiz bizim

Bu dizeler aşağıdaki şiir türlerinden hangisinin özelliklerini göstermektedir?

- A) Epik şiir B) Satirik şiir
 C) Pastoral şiir D) Didaktik şiir
 E) Lirik şiir

4. Lirik bir şiirde

- I. etkileyici bir anlatım tarzı,
 II. duygular,
 III. alaycı ifadeler

unsurlarından hangilerinin olması beklenmez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

5. Aşağıdaki numaralanmış dizelerden hangileri ayraç () içindeki şiir türüne örnek olamaz?

- I. Bütün canlıyı sev canı incitme
 Kim bilir ki acep Allah kimdedir
 Gel sözümü dinle uzağa gitme
 Onu arıyorsan inan sendedir
 (Didaktik şiir)
- II. Sevdan ile hâlim yaman
 Yanıyorum çıkmaz duman
 Boyun selvi kaşın keman
 Beline kurban olurum
 (Lirik şiir)
- III. Çırpınır durursun hayat selinde
 Ümidin bitmesin yaşam yolunda
 Yine kurtuluşun senin elinde
 Ne tabipler vardır içinde senin
 (Satirik şiir)

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) II ve III

6. Bineyidim kır atımın üstüne
 Alaydım hançerimi destime
 Gafilin varmayız düşman üstüne
 Vakte hazır olun diyenlerdeniz

Bu dizeler aşağıdaki şiir türlerinin hangisine örnektir?

- A) Epik B) Lirik C) Satirik
 D) Pastoral E) Didaktik

7. Aşağıdaki dizelerden hangisi şiirde epik söyleyiş kullanan bir şaire ait olabilir?

- A) Bu nasıl dert idi geldi başıma
Dünya sitemini çekemez oldum
Acıyan yok gözden akan yaşıma
Feleğin yayını bükemez oldum
- B) Kafes yaptırasın bülbül ötmeye
Hayatın tükene derdin bitmeye
Ayağın kalkmaya dizin tutmaya
İşaret işaret verip kalasın
- C) Bu vatan toprağın kara bağrında
Sıradağlar gibi duranlarındır
Bir tarih boyunca onun uğrunda
Kendini tarihe verenlerindir
- D) Yoksulluk dediğin ömürler söker
Katrani kaynatsan olur mu şeker
Cinsi bozuk olan cinsine çeker
Aslı ham demirden mücevher olmaz
- E) İlkbaharı geldi Anadolu'nun
Silifke'de çiçek açtı nar şimdi
Her tarafı yeşillendi Bolu'nun
Sultandağı benek benek kar şimdi

8. Benim memlekette olmaz ki tasam,
Hoşunuza gider bir şey söylesem,
Koyun kaymağına sürüp de yesem,
Kara kovan ballarını özledim.

Bu dizeler aşağıdaki şiir türlerinden hangisinin özelliklerini göstermektedir?

- A) Epik şiir
- B) Satirik şiir
- C) Pastoral şiir
- D) Didaktik şiir
- E) Lirik şiir

9. Divan edebiyatında hiciv, halk edebiyatında taşlama olarak isimlendirilen ---- şiirde bir kişinin, tavrın, toplumun eleştirilmesi söz konusudur.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) pastoral
- B) lirik
- C) epik
- D) satirik
- E) didaktik

10. Hayır, Hudâ'ya emânet, neden merâk edeyim?
Fakat kuzum, ne kadar olsa ben de vâlideyim!
Sekiz gün oldu, harâret devam edip duruyor,
Bakın, nabızları biçârenin nasıl vuruyor.
Sarardı, korkuyor insan bakınca ellerine.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir manzumeden alınmıştır.
- B) Ahenk unsurlarından yararlanılmıştır.
- C) Söyleyici, bir annedir.
- D) Didaktik özellikler göstermektedir.
- E) Yabancı sözcüklere yer verilmiştir.

11. Aşağıdaki dizelerin hangisi ayraç () içindeki şiir türüyle ilişkilendirilemez?

- A) Bu kale uğruna can vermeyince
Vermeyiz kaleyi tâ ölmeyince
(Epik şiir)
- B) Elinden kaçırma gençlik fırsatın
Çıkarma kalbinden mahşer firkatın
(Didaktik şiir)
- C) Karıştım o gün bugün bu zavallı çobanla
Bingöl yaylalarının mavi dumanlarına
(Pastoral şiir)
- D) Bilir misin yolcu sen bu dağları
Ferhad'ın sedası bu dağlardadır
(Satirik şiir)
- E) Gemi benim olmalı, su benim olmalıydı
Gemiciler göklerde ruhumu bulmalıydı
(Lirik şiir)

12. Ödleklele hoş değildir aramız
Teke tek düşmana varmak töremiz
Muhannete sardırmayız yaramız
Yarayı kendimiz saranlardanız

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Redif vardır.
- B) Epik özellikler göstermektedir.
- C) 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
- D) Savaşın olumsuz yanları anlatılmaktadır.
- E) Halk söyleyişi özellikleri göstermektedir.

1. Sökün ayı geldi çiğdemler bitti
Çırpını çırpını kakışın kuşlar
Gurbet elin kahrı yaktı kül etti
Yanın benim gibi tutuşun kuşlar

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yarım uyak vardır.
B) Ek ve sözcük hâlinde redife yer verilmiştir.
C) Didaktik şiir türündedir.
D) Dizelerin oluşturulmasında ölçü gözetilmiştir.
E) Çapraz uyak düzeni kullanılmıştır.

2. Bülbül eder zâr u efgan
Aşk oduna yandı bu can
Benim gönülcüğüm hemen
Hakk'tan geldi Hakk'a gider

Ârifler durur sözüne
Gayrı görünmez gözüne
Eşrefoğlu yar yüzüne
Baka geldi baka gider

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 8'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
B) İçerik açısından tekke edebiyatı ürünüdür.
C) İkinci dörtlükte mahlasa yer verilmiştir.
D) Satirik şiir örneğidir.
E) İkinci dörtlüğün ilk üç dizesinde "z" sesleri yarım uyaktır.

3. Sakin, koyu, şen cephele kasırla Küçükku
Ardında, Vatan semtinin ormanları kuytu

Bu dizelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Mekân tasviri yapılmaktadır.
B) aa uyak düzenindedir.
C) Ölçü kullanılmıştır.
D) Anlaşılır bir söyleyişi vardır.
E) Halk edebiyatı geleneğiyle yazılmıştır.

4. Eğer benim ilen gitmek dilersen
Eğlen güzel yaz olsun da gidelim
Bizim iller kıraçlıdır aşılmaz
Yollar çamur, kurusun da gidelim

Bu dizelerle ilgili,

- I. Yöresel ifade kullanılmıştır.
II. Halk edebiyatı söyleyişi görülmektedir.
III. Tecahülûarif sanatına örnek içermektedir.

belirlemelerinden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

5. Güzel dil Türkçe bize
Başka dil gece bize
İstanbul konuşması
En saf en ince bize

Bu dizelerin manzume özelliği göstermesi

- I. mâni tipinde kafiyeleşmesi,
II. imgeleme ve çağrışıma önem vermeksizin bir düşünce aktarması,
III. hece ölçüsüyle yazılması

durumlarından hangileriyle açıklanır?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

6. Bu yolun yolcusu olayım dersin
Elde iki karpuz tutmalı değil
Derviş olup şalvar giyeyim dersin
Gahi giyip gahi atmalı değil

Bu dizelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Hem sözcük hem ek hâlinde redif vardır.
B) 2 ve 4. dizeler, tam uyaklıdır.
C) 1 ve 3. dizeler arasında uyak yoktur.
D) 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
E) Didaktik şiir örneğidir.

7.

I.

Mağrurlar orada olurlar yalan
Kibr imiş yorulup yollarda kalan
Eğer yolcu isen köprüyü dolan
Göz göre çamura batmalı değil

II.

Anı hoş tut garibindir efendi işte biz gittik
Gönül derler ser-i kûyunda bir divanemiz kaldı

Bu iki şiirin karşılaştırılmasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Farklı şiir anlayışlarıyla yazıldıkları anlaşılmaktadır.
- B) I. didaktik, II. lirik şiir örneğidir.
- C) I. şiir, II. ye göre daha anlaşılır bir dille yazılmıştır.
- D) I. bir uyak düzeniyle yazılmıştır, II. de uyak yoktur.
- E) I. Cumhuriyet, II. halk edebiyatı zihniyetini yansıtmaktadır.

8.

Yıllardır ki bir kapalı kılıcım, kında
Kimsesizlik dört yanımda bir duvar gibi
Muzdaribim, bu duvarın dış tarafında
Şefkatine inandığım biri var gibi

Bu dizelerde

- I. sözcük hâlinde redif,
- II. ek hâlinde redif,
- III. tam uyak,
- IV. cinaslı uyak

unsurlarından hangileri yoktur?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I ve IV
- D) II, III ve IV
- E) I, III ve IV

9.

Sana derim sana hey ulu yaylam
Meğer başım alam ilimden gidem
Okum senden yayım sendendir çıdam
Arkam sensin kal'am sensin dağlar hey

Bu dizelerle ilgili,

- I. Şair, yaylalara ve dağlara seslenmektedir.
- II. Şiir, pastoral özellikler göstermektedir.
- III. Tasavvuf edebiyatı geleneğine bağlı kalınmıştır.

belirlemelerinden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

10.

İstanbul'da Boğaziçi'nde
Bir fakir Orhan Veli'yim
Veli'nin oğluyum
Tarifsiz kederler içindeyim
Urumelihisarına oturmuşum
Oturmuş da bir türkü tutturmuşum
İstanbul'un mermer taşları
Başıma da konuyor, konuyor aman martı kuşları
Gözlerimden boşanır hicran yaşları
Edalı'm

Senin yüzünden bu halım

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Biyografik bilgilere yer verilmiştir.
- B) "Urumelihisarı ve halım" sözcükleri, ağız özelliği göstermektedir.
- C) Serbest ölçüyle yazılmıştır.
- D) Dizelerin belirli bir nazım birimi yoktur.
- E) Şiirdeki Osmanlıca sözcükler, divan edebiyatı geleneğiyle yazıldığını göstermektedir.

11.

Kedim ayakucuma büzülmüş uyumakta
İplik iplik sarıyor sükûtu bir yumakta

Hırıl hırıl

Hırıl hırıl

Bir göz gibi süzüyor beni camlardan gece
Dönüyor etrafımda bir sürü kambur cüce

Fırıl fırıl

Fırıl fırıl

Söndürün lambaları uzaklara gideyim
Nurdan bir şehir gibi ruhumu seyredeyim

Pırıl pırıl

Pırıl pırıl

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yaygın olarak kullanılanlardan farklı biçimsel özellikler göstermektedir.
- B) Yansıma sözcüklerle ses ahengi sağlanmıştır.
- C) Beyitlerde iç uyaklara yer verilmiştir.
- D) Beyit olan kısımları aa, bb, cc uyak düzenindedir.
- E) Tüm bölümlerde mecazlı söyleyişler görülmektedir.

1. Bir yiğit gurbete çıksa

Gör başına neler gelir

Sılası fikrine düşer

Yaş gözüne dolar gelir

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) İkinci ve dördüncü dizeler arasında yarım uyak vardır.
- B) Redif yoktur.
- C) Mânî tipinde uyaklanmıştır.
- D) Epik bir söyleyiş öne çıkmaktadır.
- E) Söyleyicinin öfkesi belirgindir.

2. El sürme yâreme sır sır sızılar

Baştan başa var endamım yâreli

Lokmanlar el çekmiş rakip sızılar

Değmeyince iy'olur mu yâr eli

Bu dizelerle ilgili,

- I. İkinci ve dördüncü dizelerde cinaslı uyağa yer verilmiştir.
- II. 11'li hece ölçüsüyle söylenmiştir.
- III. Nazım türü taşlamadır.
- IV. Mânî tipinde uyaklanmıştır.
- V. Her dizenin durak yeri aynıdır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) III ve IV
- E) IV ve V

3. Aldırma, kaldığıma tenhada böyle sessiz

Derdime vâkıf olan simurg bile çaresiz

Asırlar taşıyacak alnında mühür gibi

Yurdunda en karanlık zindan bile hür gibi

Mağmada yeşerecek sevdayı bulan tohum

Güneşin filizidir toprak altında ruhum

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ahenk öğelerinin önemsendiği
- B) İmgeli söyleyişin benimsendiği
- C) Âşık şiiri geleneğinin ürünü olduğu
- D) Ek ve sözcük hâlinde redife yer verildiği
- E) Düz kafiye örgüsüyle yazıldığı

4. Bülbül boş dolanmaz gonca gülleri

Yıprattım sazımda çalan telleri

Kader dolandırır gurbet elleri

Ne olur sen bana kızma sevdiğim

Bu dörtlükte aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Hece ölçüsü
- B) Redif
- C) Yarım uyak
- D) Lirik söyleyiş
- E) Sarma uyak düzeni

5. Varın söylen şu hayına

Girmesin benim kanıma

Bir ateş düştü canıma

Tüterim kimseler bilmez

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Lirik bir söyleyişi vardır.
- B) Mahlas kullanılmıştır.
- C) Ek hâlinde redife yer verilmiştir.
- D) Uyak düzeni koşma tipindedir.
- E) Hece ölçüsünün 8'li kalıbıyla söylenmiştir.

6. Esen sert yellere alışamadım

Çalıştım limana kavuşamadım

Şâdlık taksimine kavuşamadım

Ben dert defterine yazıldım gitti

Efkârî der daha küsmem felekten

Kestik elimizi başka dilekten

Çıktık değirmenden geçtik elekten

Nice kaptan kaba süzüldüm gitti

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 6 + 5 duraklıdır.
- B) Mahlasa yer verilmiştir.
- C) İkinci dörtlükte zengin uyak vardır.
- D) Dörtlüklerin son dizeleri arasında yarım uyak kullanılmıştır.
- E) Tecahülârif sanatına örnek gösterilebilir.

7. • Âlem gamda iken sen bir hoş olma
Nefsine uyup da zorba baş olma
Fukara okuna nişan taş olma
Atarken atarken vururlar seni
- Ben bu aşkın çilesini
Yanar çektim tüter çektim
Yedim gonca sillesini
Bülbül gibi öter çektim

Bu iki dördlük

- I. redife yer verme,
II. didaktik bir söyleyiş içermesi,
III. aynı şiir geleneğine bağlı olma

özelliklerinin hangileri açısından ortaktır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

8. Zahit bizi ta'n eyleme
Hak ismin okur dilimiz
Sakin efsane söyleme
Hazrete varır yolumuz

Bu dizelerin teması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mücadele B) Din C) Dürüstlük
D) Dostluk E) Ayrılık

9. Daha bu ay başında giydi
Beyaz gömleği
Bekliyor ağır hastasını tek yataklıda
Sabahı bulmaz bu nöbet
Ha kesildi, ha kesilecek nefesi
Nabızlar yüksek
Belki gece yarısında biter bu sayıklama
Belki kuşluğa dayanır

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Manzume örneğidir.
B) Bir hastane ortamı anlatılmaktadır.
C) Cumhuriyet Dönemi'nin şiir zihniyetini göstermektedir.
D) "Ay başı, sabah, gece yarısı, kuşluk" gibi sözcükler şiirdeki zaman anlatımını sağlamaktadır.
E) Satirik özellikler öne çıkmaktadır.

10. • Dur a derviş dur a haber sorayım
Tarikat ne erkân nedir yol nedir
Âşık isen gel haber ver göreyim
Bülbül nedir gülşen nedir gül nedir
- Teslim Abdal eder gözler kanlı yaş
Aradım bulmadım bir sevdasız baş
Herkesin ameli kendine yoldaş
Haramzade olan kul bana n'eyler
- I. Tam uykudan yararlanılması
II. Tapşırmaya yer verilmesi
III. Çapraz uyak düzeni kullanılması
IV. Redif bulunması
V. Hece ölçüsüyle söylenmesi

Numaralanmış özelliklerden hangisi her iki dördlük için de geçerlidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Bulut asumana ağar
Yerlere rahmetler yağar
Gün doğmadan neler doğar
Dedikleri gerçek imiş

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Koşma tipinde uyaklandığı
B) İrsalimesel sanatına yer verildiği
C) Yarım uykudan yararlanıldığı
D) 8'li hece ölçüsüyle söylendiği
E) Epik bir söyleyişin öne çıktığı

12. Sıfat ile zat olmuşsam
Kadr ile berat olmuşsam
Hak ile vuslat olmuşsam
Mihman nedir şimdi bildim

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tekke tasavvuf geleneğinin ürünü olduğu
B) Tam uykudan yararlanıldığı
C) Cinasa yer verildiği
D) 8'li hece ölçüsüyle söylendiği
E) Redif kullanıldığı